

Beslut

---

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskola i Hässleholms kommun och Hässleholms Montessoriskola F–9.

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Hässleholms kommun och Hässleholms Montessoriskola F-9 avseende kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska huvudmäns och rektorers arbete för att se till att fler elever får undervisning av legitimerade och behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskolans årskurser 1-6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och den aktuella skolenheten?
2. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete i tre nivåer. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Hässleholms kommun och Hässleholms Montessoriskola F-9 i följande utsträckning:

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn på Hässleholms Montessoriskola F-9 behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera behov av behöriga lärare och förskollärare så att det blir mer systematiskt och långsiktigt samt omfattar möjligheten för befintlig personal att gå behörighetsgrundande utbildning.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett arbete för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att informera om möjligheter samt uppmuntra och stödja lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2 oktober 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:12601) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och aktuell skolenhet. I det ingår hur rektorn och huvudmannen återkommande tar reda på nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare. Det gäller såväl behov av legitimerade lärare som behov av behöriga lärare i ämnen där lärare som är legitimerade men inte behöriga i ämnet, årskursen eller skolformen undervisar. Även möjligheterna att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal omfattas. Vidare ingår hur ansvarsfördelning och samverkan kring kartläggningsarbetet mellan huvudmannen och rektorn ser ut.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare och förskollärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Kartläggning och analys av behov

Huvudmannen följer strukturerat upp och analyserar både nuvarande och framtida behov av behöriga förskollärare och lärare inom organisationen men möjligheten att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning ingår inte i kartläggningen. Huvudmannen kartlägger kontinuerligt behörigheter och bemanningsfrågor vid regelbundna organisationsmöten med rektorsgruppen för att löpande samla in information om lärares och förskollärares behörigheter i olika ämnen vid skolenheterna. Utöver detta har verksamhetschefen enskilda dialogmöten med rektorer som kartlägger behoven av lärares ämnesbehörighet i undervisning vid respektive skolenhet. Vidare kartlägger huvudmannen behörigheter i organisationen utifrån Skolverkets statistik över lärare som är legitimerade och behöriga i ett ämne, samt även utifrån de underlag till tjänstefördelningar för varje skolenhet som lyfts vid organisationsmöten under våren. Huvudmannen kartlägger också behoven genom rutiner för så kallade vakansprövningar inför att nya tjänster ska tillsättas eller om det uppstår övertalighet bland personal. I samband med vakansprövningar lämnar rektorer in ett underlag till huvudmannen som verksamhetschef och HR sedan använder för att inventera och för att möta framtida behov av behörigheter inom organisationen. Huvudmannen har uppmärksammat en ökad behörighet i organisationen sedan 2021 men också att tillgången till behöriga lärare i ämnen som exempelvis matematik, naturorienterande ämnen, slöjd och musik fortfarande är begränsad i organisationen. I kartläggningsarbetet utgår huvudmannen enbart från rekrytering eller omorganisering och har inte inkluderat möjligheten att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning.

Rektorns arbete med att kartlägga behov av behöriga förskollärare och lärare vid Hässleholms Montessoriskola F-9 fokuserar huvudsakligen på behov av legitimerade lärare och omfattar inte behov av behörighetsgrundande utbildning hos befintlig personal. Kartläggningen sker framför allt i samband med rektorns arbete med tjänstefördelningen inför kommande läsår. Rektorn gör då en översyn av förskollärares och lärares behörigheter utifrån deras legitimationer. Däremot omfattar kartläggningen inte behov av att öka behörigheten för de legitimerade lärare som undervisar i ämnen eller årskurser som de inte är behöriga i. Rektorns kartläggning och analys omfattar därmed inte behov och möjlighet till behörighetsgrundande utbildning för lärare i fler ämnen utan

rektorn har istället fokuserat mer på att personalen tillgodogör sig en annan pedagogisk fortbildning. Exempelvis har flera lärare på skolenheten läst en akademisk pedagogisk utbildning samtidigt som skolenheten under flera år saknat behörig lärare i ämnet slöjd och har lärare som undervisar i ämnen och årskurser som de inte är behöriga i.

Arbetsfördelning och samverkan

Det är en tydlig ansvars- och arbetsfördelning mellan huvudmannen och rektorerna gällande kartlägningsarbetet. Verksamhetschefen har regelbundna organisationsmöten med rektorerna där kartläggning och behov inventeras. Rektorerna ansvarar för att arbeta med analys av behov på sina respektive skolenheter vilket sedan rapporteras till verksamhetschef vid organisationsmöten vilket i sin tur skapar en gemensam bild av hur situationen ser ut på skolenheterna. I arbetet med vakansprövningar finns en tydlig ansvars- och arbetsfördelning i kartlägningsarbetet där rektorer lämnar in underlag som huvudmannen sedan använder för att kartlägga behörigheter i organisationen. Däremot sker ingen tydlig återkoppling från huvudman till rektorerna av kartläggningens resultat.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn på Hässleholms Montessoriskola F-9 behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera behov av behöriga lärare och förskollärare så att det omfattar behov av behöriga lärare på ämnesnivå samt möjligheten för befintlig personal att gå behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn saknar ett strukturerat arbete med att kartlägga behov av behöriga lärare i grundskolans samtliga ämnen. Kartläggningen har i dag ett fokus på om förskollärare och lärare är legitimerade. Det gör att rektorn inte har en heltäckande bild av behoven av behöriga lärare och förskollärare på skolenheten. Den kartläggning som genomförs omfattar inte heller möjligheten för förskollärare och lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. En risk med detta är att rektorn saknar en helhetsbild av de förutsättningar och behov som finns på skolenheten och i förlängningen missar möjligheten att genom utbildning öka andelen undervisning som bedrivs av behöriga lärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar arbetet med att kartlägga behoven av behöriga lärare och förskollärare både på kort och

lång sikt. Kartläggningen på längre sikt kan inkludera behov som uppstår exempelvis av demografiska och organisatoriska förändringar och det är viktigt att denna kartläggning även inkluderar de fall där lärare som är legitimerade men undervisar i ämnen de inte är behöriga i samt möjligheten för befintlig personal att gå behörighetsgrundande utbildning.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning. I det ingår hur huvudmannen och rektorn utifrån identifierade behov arbetar med insatser för att öka behörigheten bland befintlig undervisande personal. Arbetet med att informera personal om möjligheterna till behörighetsgrundande utbildning, uppmuntra dem och ge stöd för att kunna delta i behörighetsgrundande utbildning ingår också. Vidare bedöms hur huvudmannen och rektorn planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning.

Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare och förskollärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Insatser och stöd till utbildning

Huvudmannen informerar om möjligheter och erbjuder visst stöd för att delta i behörighetsgrundande utbildning men det saknas tydliga insatser utifrån identifierade behov. Huvudmannen informerar bland annat om möjligheter till behörighetsgrundande utbildning i nyhetsbrev till rektorer och lärare vid olika tillfällen. Inom huvudmannens organisation finns möjlighet för lärare och förskollärare att utifrån vissa förutsättningar gå ner i arbetstid och erhålla kompetensersättningsbidrag för att kunna delta i behörighetsgrundande utbildning. Det finns också en tydlig dokumenterad rutin för arbetet med lärares och förskollärares ansökan om studier med statsbidrag. Även om huvudmannen har vissa strukturer för information och stöd för behörighetsgrundande utbildning så saknas ett strukturerat arbete med att informera, uppmuntra och ge förskollärare och lärare stöd till att delta i behörighetsgrundande utbildning. Vidare genomför

huvudmannen inte några insatser för att öka andelen behöriga lärare utifrån identifierade behov.

Rektorn vid Hässleholms Montessoriskola F-9 har inte genomfört insatser utifrån identifierade behov och arbetar inte strategiskt med att informera, uppmuntra eller ge stöd till lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Det har förekommit att rektorn uppmärksammat behov av legitimerad och behörig lärare och har uppmuntrat läraren till behörighetsgrundande utbildning, exempelvis i ämnet slöjd. Däremot har rektorn inte något systematiskt arbete med att informera, uppmuntra eller stödja förskollärare och lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning, varken utifrån identifierade behov eller generellt. Den information som rektorn ger gällande utbildning för befintlig personal handlar framför allt om andra möjligheter till kompetensutveckling än behörighetsgrundande utbildning vilket sker i samband med medarbetarsamtalen. Utöver detta har rektorn inte gett någon information om de möjligheter som huvudmannen erbjuder för att läsa behörighetsgrundande utbildning till lärarna på skolenheten under de senaste åren. Anledningen till detta är enligt rektorn att hen inte sett något behov av behörighetsgrundande utbildning.

Planering och uppföljning av utbildningsinsatser

Det bedrivs inte något strukturerat arbete med planering och uppföljning av pågående utbildningsinsatser gällande behörighetsgrundande utbildning i Hässleholms kommun eller på Hässleholms Montessoriskola F-9. I de fall lärare på andra skolenheter inom huvudmannens organisation deltagit i behörighetsgrundande utbildning har huvudmannen inte planerat eller följt upp arbetet, annat än i fall då ekonomisk kompensation varit kopplad till att utbildningen fullföljs. Eftersom det inte finns exempel varken på gemensamma behörighetsgrundande utbildningsinsatser från huvudmannen eller på lärare som deltagit i behörighetsgrundande utbildning på Hässleholms Montessoriskola F-9 i närtid så har det heller inte skett någon planering eller uppföljning av sådana utbildningsinsatser.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att informera om möjligheter samt uppmuntra och stödja lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att varken huvudmannen eller rektorn arbetar aktivt med att informera, uppmuntra och ge stöd till

förskollärare och lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Det medför en risk att lärare och förskollärare inte utbildar sig i den grad som skulle vara möjligt och i förlängningen att elever inte får undervisning av legitimerade och behöriga lärare och förskollärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och huvudmannen utvecklar ett systematiskt arbete med att informera om, uppmuntra till och ge förskollärare och lärare stöd att delta i behörighetsgrundande utbildning på skolenheten. Detta arbete sker med fördel utifrån den kartläggning av behov som beskrivs i utvecklingsområdet under frågeställning 1. Det är också viktigt att utbildningsinsatserna planeras och följs upp.

På Skolinspektionens vägnar

X Maja Beckman

Beslutsfattare
Signerat av: Maja Beckman

X Måns Holmstedt

Föredragande
Signerat av: Måns Holmstedt

I handläggningen av ärendet har även utredare Jenny Bergman Westling deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 8–10, 13, 16–21, 34 a §§

4 kap. 3–4 §§

Förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

2 kap. 2–7 b, 35, 44–53 §§

3 kap.

4 kap. 4 §

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Hässleholms Montessoriskola F–9 och Hässleholms kommun den 26–27 februari 2026. Besöket genomfördes av utredarna Måns Holmstedt och Jenny Bergman Westling.

Hässleholms Montessoriskola F–9 omfattar förskoleklass, årskurserna 1–9 samt fritidshem. Den här granskningen har omfattat förskoleklass och årskurserna 1–6. Det går cirka 290 elever på skolenheten. Skolenheten leds av en rektor och två biträdande rektorer. Skolverkets statistik för läsåret 2024/2025 visar att 81,1 procent av lärarna är legitimerade och undervisar i minst ett ämne som de är behöriga för. Av de dokument som Skolinspektionen har tagit del av i samband med granskningen framgår att på Hässleholms Montessoriskola är 29 av 30 lärare legitimerade förskollärare eller lärare. Tio av dessa lärare undervisar i ämnen, årskurser eller skolformer som de inte är behöriga i.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolenheten är det ingen lärare som går behörighetsgrundande utbildning.

Hässleholms kommun ansvarar för 25 grundskoleenheter varav Hässleholms Montessoriskola är en. Skolverkets statistik för läsåret 2024/2025 visar att andelen legitimerade lärare i grundskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i (heltidstjänster) varierar mellan 68,4 procent och 91,9 procent vid huvudmannens skolenheter.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med lärare och förskollärare
- En intervju med rektorn och två biträdande rektorer
- En intervju med representanter för huvudmannen
- En intervju med ett urval av rektorer inom huvudmannens organisation
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Statistik från Skolverket.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän och skolenheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras hösten 2026.